

Idrettens forsikringselskap

Idrettens barnerettigheter

og

Bestemmelser om barneidrett

**Begrunnelser, kommentarer, case og noen
utdypninger**

**Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité
2009**

Behov for utdypning.

I 2007 ble brosjyren om Idrettens barnerettigheter og Bestemmelser om barneidrett sendt ut til idrettsorganisasjonen. Etter dette har det vært et stort engasjement og kommet inn mange spørsmål og saker fra alle organisasjonsledd i norsk idrett. NIF ønsker på bakgrunn av dette å gi noen utdypninger, kommentarer, praktiske eksempler og utsagn til de enkelte hovedpunktene i Rettighetene og Bestemmelsene. Foruten informasjon fra saker/saksbehandling har vi tatt med supplerende stoff fra diverse forskningsrapporter og fagtidsskrifter, foredrag, seminarer med mer.

Vi ønsker dere lykke til med å formidle og forankre Rettighetene og Bestemmelsene om barneidrett!

Rettighetene og bestemmelsene er referert i det skraverte feltet til venstre - kommentarer, case og sitater etc. er i feltet til høyre.

Rettighetene og bestemmelsene	Kommentarer, case og sitater
<p>Det skal være moro!</p> <p>Barn som driver med idrett gjør det fordi de synes det er moro! Sammen med venner får de opplevelser og læring for livet. Det er dette fundamentet alle trenere, ledere og foreldre skal ta vare på og videreutvikle.</p> <p>Idrettens barnerettigheter og Bestemmelser om barneidrett er virkemidler som skal brukes i arbeidet med å gjøre norsk barneidrett så god og helhetlig som mulig. De skal bl.a. bidra til at:</p> <ul style="list-style-type: none">• Idrettsaktivitetene foregår på barnas premisser og at alle barn inkluderes i idrettslaget uavhengig av ambisjoner og behov.• Det sikres et tilbud uten forskjellsbehandling og uten hensyn til barnets og dets foreldres kjønn, etniske bakgrunn, livssyn, seksuelle orientering, fysiske utvikling og funksjonshemming.	<p>Det skal være moro. Om leken og de som leker med barn:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Leken er fundamentet i å utvikle barnets kroppslighet</i>• <i>Leken = bevegelsesglede</i>• <i>Leken er vanskeligere desto mer profesjonell en blir!</i>• <i>Leken trenger ikke dommere!</i>• <i>Leken skaper ikke vinnere eller tapere!</i>• <i>Leken er en opplevelse – opplevelsen gir læring!</i>• <i>Idrettene skal læres gjennom lek!</i>• <i>Tilbake til kaos ! Alt må ikke være feilfritt!</i>• <i>Målrettet kaos var resepten på god spillerutvikling</i>• <i>Lek er helt avgjørende for kreativiteten</i>• <i>Lek er ikke gøy, hvis det ikke er alvor! (dommer)</i> <p>Barna fortjener De beste av oss og Det beste av oss.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Er de beste av oss instruktører for barn?</i>• <i>Gir det mindre status og ha ambisjoner på vegne av barn enn for toppidrettsutøvere?</i>• <i>Kan samfunnsendringene legitimere en statusheving for alle som arbeider med barn?</i> <p>Svenske idrettsminister:</p> <p><i>”Det er forkastelig å sende signaler til barn som elsker sin idrett og sine kompis i laget og foreningen at de ikke er dyktige nok. Det er forkastelig å rangere barns ferdigheter så direkte og tydelig at deres tilhørighet marginaliseres eller bortfaller.”</i></p>
<p>Idrettens barnerettigheter og Bestemmelser om barneidrett</p> <p>4</p>	<p>Hvorfor Idrettens barnerettigheter og Bestemmelser om barneidrett:</p> <p>Norsk idrett skal følge FNs konvensjon om barnets rettigheter</p>

Rettigheter og bestemmelser skal sees i sammenheng

Rettighetene er et politisk virkemiddel og uttrykker de verdier vi ønsker skal være grunnlaget for barneidretten i Norge. Bestemmelsene er absolutte regler som skal overholdes, etterleves og håndheves i idretten. Det er viktig at rettighetene og bestemmelsene sees i sammenheng.

Lokale og/eller regionale varianter aksepteres ikke

Det skal ikke utarbeides egne bestemmelser eller retningslinjer i lokale eller regionale deler av medlemsorganisasjonen. Bestemmelsene og rettighetene må således fremstilles i sin helhet slik de er vedtatt av Idrettstinget. Det kan *ikke gis dispensasjon* fra bestemmelsene.

6

Oppfølging og håndheving

Rettighetene.

Rettighetene er et politisk virkemiddel for å sikre barnets rettigheter som individ og aktiv idrettsutøvende. Det innebærer forpliktelser for andre enn barnet selv. Barna har krav på at rettighetene overholdes og etterleves, og både trenere, ledere, foreldre og organisasjonsledd må følge opp disse i praksis.

Et eksempel på brudd på rettighetene er dersom et barn, mot sin vilje, presses av foreldrene til å delta i konkurranser. Jf. pkt. 7 i rettighetene: «Barn har rett til å velge om de vil delta i konkurranser eller ikke».

Rettighetene bør brukes som referanse i en dialog mellom barn, trenere, ledere og foreldre. I tilfeller hvor hverken trenerne eller idrettslagene løser brudd på rettighetene, skal overliggende organisasjonsledd (idrettskretsene, særforbundene eller Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité) kontaktes.

B

Bestemmelsene

Hvert særforbund har ansvar for å utdype bestemmelsene innenfor rammen av sin idretts egenart og særpreg. Eksempel på dette kan være hva som er lokale og regionale konkurranser.

Dette må imidlertid skje ut fra rettighetenes intensjon og innhold, og at bestemmelsenes aldersgrenser overholdes. Utdypingen må skje ut fra hensynet til barnets beste.

NIF ønsker at brudd på bestemmelsene blir forsøkt løst gjennom informasjon og dialog i idrettslaget.

Sikre god kommunikasjon mellom idretten og omgivelsene på hva slags verdier idretten står for

Idrett skal foregå på barnas premisser

Sikre kvalitet i tilbudet til barna

Lojalitet til rettighetene og bestemmelsene er helt avgjørende;

Barneidretten i Norge bygger på at det enkelte barn er unikt og har en ukrenkelig verdi. At menneskeverdet står så sterkt i Norge er en viktig årsak til at det er godt å vokse opp i Norge og at så mange barn deltar i norsk idrett.

Hva kan en rettighet være?

- *En Rett er vedtatt i demokratisk valgte organer*
- *Rettighetene er en rettesnor for god praksis*
- *Bygger på sedvane, god tradisjon og praksis*
- *Skal sikre en verdibasert utvikling*

Rettighetstilnærming kan være:

- *Et sterkt politisk virkemiddel for å understreke verdier*
- *Forpliktelser for andre – Barnets rett er voksnes ansvar*
- *Instrukser/retningslinjer som de voksne må følge*
- *At barn har krav på at pliktene overholdes*
- *En rett som må fremmes og støttes*

Rettighetene kan ikke uten videre overstyres:

- *Konkurranseregler vedtatt i en idrett*
- *Vedtatt gjort på et årsmøte*
- *Hva en er blitt enige om - bygd på konsensus*
- *Hva som er pedagogisk god praksis*
- *Tradisjon*

Bestemmelsene om barneidrett setter grenser for deltakelsen i Konkurranser.

Norsk idrett har gjennom Bestemmelsene om barneidrett satt grenser for deltakelsen og tilretteleggingen av **Konkurranser** både nasjonalt og internasjonalt.

Det er viktig å skille mellom det å konkurrere og det å delta i konkurranser.

Å konkurrere er en del av idrettens egenart og en del av barnas naturlige utvikling både på trening og i dagliglivet. Så lenge barna konkurrerer på egne premisser og helst i lokalmiljøet er det positivt. All forskning viser at barnas helhetlige utvikling best sikres i lokalmiljøet – i nærheten av der barna bor.

For å sikre **at alle barn** finne seg til rette har norsk idrett derfor satt grenser for Konkurransvirksomheten når det gjelder:

- reisevirksomheten
- nivået på konkurransene
- rangering og resultatlister
- premiering
- nasjonale og internasjonale konkurranser

<p>Dersom dette ikke lar seg løse på det ytterste nivå i organisasjonen, skal overliggende organisasjonsledd kontaktes.</p> <p>Ved spesielt grove brudd på bestemmelsene kan organisasjonsledd vurdere å anmelde forholdet iht. § 11-2 a) i NIFs lov – straffebelagte handlinger/unnlater. Anmeldelsen sendes da til NIFs domsutvalg. Anmeldelse fra særforbund skal til eget domsutvalg dersom de har det.</p>	<p>Om diskriminering og trakassering:</p> <p><i>”Det er nulltoleranse for diskriminering og trakassering i norsk idrett ”</i></p> <p>Du sier ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Din sønn får ikke delta på treningen fordi han er muslim” • Din sønn får ikke stå i mål fordi han er for kort !!
<p>Idrettens barnerettigheter med utviklingsplan</p> <p>Barneidrett er idrettsaktiviteter for barn til og med det året de fyller 12 år. Idrettens barnerettigheter gjelder for alle barn, uten forskjellsbehandling og uten hensyn til barnets og dets foreldres kjønn, etniske bakgrunn, livssyn, seksuelle orientering, <i>fysiske utvikling</i> og funksjonshemming.</p> <p>1. Trygghet Barn har rett til å delta i et trygt treningsmiljø, fritt for utilbørlig press eller utnyttelse. Skader skal forebygges. Barn under 6 år skal ha med seg en voksen på aktivitetene.</p> <p>2. Vennskap og trivsel Barn har rett til å delta i trenings- og konkurranseaktiviteter der det er lagt til rette for at de skal utvikle vennskap og solidaritet. Trivsel gir grobunn for læring og læring gir grobunn for trivsel.</p> <p>3. På barnas premisser Barn har rett til å delta i trenings- og konkurranseaktiviteter som er tilpasset deres alder, fysiske utvikling og modningsnivå.</p> <p>4. Mestring Barn har rett til å oppleve mestring og lære mange ulike ferdigheter. De skal også ha muligheter for variasjon, øving og samspill med andre.</p> <p>5. Påvirkning Barn har rett til å si sin mening og bli hørt. De skal ha muligheter til å være med på planlegging og gjennomføring av egen idrettsaktivitet sammen med trenere og foresatte.</p> <p>6. Frihet til å velge Barn har rett til å velge hvilken idrett, eller hvor mange idretter, de vil delta i – og bestemmer selv hvor mye de vil trene.</p> <p>7. Konkurranser for alle * Barn har rett til å velge om de vil delta i konkurranser eller ikke, og ha like muligheter til å delta. Barn som melder overgang fra en klubb innen samme</p>	<p>Innledningen i barnerettighetene: Begrepet ”Fysisk utvikling”:</p> <p>Stadig flere barn som deltar i norsk idrett er overvektige. Mange av disse opplever mobbing og trakassering. Dette er helt uakseptabelt.</p> <p>Pkt. 1 Trygghet - Voksne med på aktivitetene:</p> <p>Alle barna skal ha en voksen på treningen som de kan føle seg trygge sammen med. Alle foreldre/foresatte kan selvfølgelig ikke stille opp på alle treninger.</p> <p>Pkt. 3: Hva kan ”på barnas premisser” bety:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å stimulere leken og barnets aktivitetstrang • Å sikre optimale utviklingsmuligheter iht. medfødte egenskaper • Å finne balansen mellom omgivelsens krav og muligheter og barnets kompetanse • Fast tilrettelegging og styring – ikke ”skli ut” <p>Pkt. 4 - Mestring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mange oppfatter rettighetene og bestemmelsene som er begrensning for barnas mestring. Det er ikke hensikten. Mestringsbehovet er grenseløst og barn har en iboende prestasjonslyst som vi skal motivere. <p>Pkt. 4 - Kjetil Andre Aamodt: Variasjon vs. allsidighet:</p> <p><i>”I stedet for å snakke om allsidighet, bør vi snakke om variasjon – barn trenger en variert påvirkning og læring, men det er fullt mulig å trene variert innenfor en og samme idrett”</i></p> <p>Pkt. 5 Case – påvirkning - foreldre med på treninga.</p> <p><i>”Foreldrene fikk ikke anledning til å overvære treningen i svømmehallen fordi det virket forstyrrende på utøver og trener”.</i></p> <p>Det er treneren som er ansvarlig for barna på treninga. Foreldreengasjement under treningen er positivt, men det må skje på trenerens og barnas premisser.</p> <p>Pkt. 5 og pkt. 6 – På virkning og frihet til å velge. Om topping og ”siling” av spillere</p> <p>Det beste vil være om alle barna får spille like mye og at alle får</p>

idrett skal ha full rett til å delta i konkurranser for en ny klubb straks overgangen er registrert.

prøve seg på ulike plasser/funksjoner på banen

2 krav til barna som er helt uakseptable:

"Fra høsten kreves det at man må ha minst 50 % oppmøte på trening for at de skal få være med på kamp".

"De 8 åringene som kom på treninga fikk prikker for fremmøte. Antall prikker avgjorde hvor mye du fikk spille i kamper !

Case pkt.7 - Konkurranser for alle :

En ung gutt presses til å delta i konkurranser. Andre i klubben er vitne til dette.

- *Hva gjør klubben i en slik situasjon?*
- *Hvem skal de gå til?*
- *Hvem plikter å høre på dem?*
- *Kan noen uttale seg om saken*
- *Hva kan NIF eller SF el. andre tilby?*

Utviklingsplan:

Alle som driver barneidrett bør følge en felles utviklingsplan for å sikre barna størst mulig variasjon og muligheter for stor bevegelseserfaring. Innholdet i de enkelte særforbundenes utdanningsplaner og trenernes praksis bør følge denne planen:

Opp til 6 års alder

Lek og varierte aktiviteter som skal stimulere barnas utvikling og de grunnleggende bevegelsene.

7–10 år

Gode muligheter til å utforske og øve på ulike fysiske aktiviteter eller idrettsøvelser med forskjellige bevegelsesmønstre, slik at de får bred bevegelseserfaring. Dette gir et godt grunnlag for senere bevegelseslæring. Dette kan gjøres innenfor en eller flere idretter, men hver idrett har ansvaret for å gjøre tilbudet sitt variert og tilpasset barnas utviklingsnivå.

10–12 år

Idretten skal preges av varierte aktiviteter og høyt aktivitetsnivå som sikrer gode basisferdigheter. Fordypning i en eller noen få idretter kan sikre et godt teknikkgrunnlag for senere utvikling innen idrettsgrenen.

Mestring kan være:

- *Følelsen av å lykkes*
- *Voksne med empati har evne til å se når barn lykkes og å forsterke følelsen av mestring*
- *Mestringsfølelse er motiverende og motvirker frafall*
- *Delaktighet i seg selv gir følelse av mestring*
- *Å sitte på benken er ikke delaktighet*

Hva skal barnet bestemme?

- *Innflytelse over innhold - ikke bare aktivitet. Hva har dere lyst til i dag?*
- *Medbestemmelse – ikke selvbestemmelse!*
- *Å like seg selv gjør at andre liker en!*

Hvorfor gir vi ikke barnet medbestemmelse?

- *Kompetansemangel, effektivitetshensyn, beskytte barna, kontroll, makt.*

Utfordringer overfor foreldrenes engasjement:

De fleste sakene NIF har hatt til drøfting og behandling når det gjelder bestemmelsene og rettighetene er knyttet til foreldrenes engasjement – ofte at foreldrene "bryr seg for mye" på vegne av egne barn. Sakene løser seg stort sett lokalt gjennom dialog, informasjon og kunnskap. Generelt trenger vi flere foreldre som bryr seg om barna sine.

Har du som foreldre (og trener) tenkt på.

- *Hva ditt engasjement er rettet mot?*
- *Hvem ditt engasjement er rettet mot?*
- *Hvordan ditt engasjement påvirker barna?*
- *Hva barnet ditt tenker om ditt engasjement?*
- *At et positivt engasjement kan gå over i et negativt engasjement?*
- *Barn gjør som du gjør – ikke som du sier!*

Hva er positivt foreldreengasjement:

- *Møt frem – barna ønsker det!*
- *Stimuler til deltakelse – ikke press*
- *Vis respekt for at alle ikke er like*
- *Barnet må ha riktig og fornuftig utstyr*
- *Oppmuntre alle barna – ikke bare egne*
- *Oppmuntre både i medgang og motgang*
- *Bidra til en mobbefri idrett*
- *Respekter funksjonær, dommer, lagleder*

Barna fortjener Det beste av oss

Barna fortjener De beste av oss.

Det er behov for å øke statusen til alle de som arbeider med eller tilrettelegger for aktivitet for barn. Det er mange veier til et slikt mål, men et viktig stikkord er **Kvalitet**. De beste av oss og Det beste i oss bør derfor komme barna til gode.

Bestemmelser om Barneidrett

1. Med barneidrett menes idrettsaktiviteter for barn til og med det året de fyller 12 år.

2. For konkurranser i barneidretten gjelder følgende:

a) Barn kan delta i lokale konkurranser og idrettsarrangement fra det året de fyller 6 år og først og fremst i egen klubb.

b) Det kan benyttes resultatlister, tabeller og rangeringer i konkurranser for barn fra det året de fyller 11 år, dersom dette er formålstjenlig.

c) Barn kan delta i regionale konkurranser og idrettsarrangementer fra det året de fyller 11 år.
12

d) Barn kan fra det året de fyller 11 år delta i åpne* idrettsarrangement i Norge, Norden og Nordkalotten**.

e) Barn fra nordiske land og Nordkalotten kan fra det året de fyller 11 år delta på konkurranser og i idrettsarrangementer i Norge***.

f) Alle barn skal få premie i et idrettsarrangement dersom premiering skjer.

g) Barn til og med det året de fyller 12 år kan ikke delta i mesterskap som NM, EM og VM****.

h) Særiddrettslag som organiserer barneidrett skal oppnevne et styremedlem ansvarlig for barneidretten*****.

* Åpne idrettsarrangement: Ikke krav til kvalifisering.

Pkt. 2 a – lokal konkurranse. Defineres av det enkelte særforbund/særiddrett. Vanligvis er lokal konkurranse en konkurranse på stedet, byen eller i kommunene der barnet bor. I noen idretter som er lite utbredt vil det være behov for å reise ut av kommunen.

Pkt. 2 b: Hva er ikke formålstjenelig:

- At resultatene fremkommer på store lystavlere og opprop gjennom høytalere på anlegget
- At resultatene offentliggjøres i aviser/media og i klubbaviser
- At det holdes premieseremonier etter konkurransen
- At det trykkes og deles ut resultatlister etter arrangementet

Pkt. 2 c- Regionale konkurranser.

- En nasjonal konkurranse (der barn fra hele landet inviteres/kvalifiseres) kan ikke være regional. Eks. Tyrvinglekene i friidrett, nasjonale cuper, Landsmesterskap osv.
- Kretsmeesterskap er en regional konkurranse
- Den enkelte særiddrett/særforbund definerer selv hvor stor en region skal være.

Om barns deltakelse i konkurranser:

Bestemmelsene utdyper ikke barns deltakelse i konkurranser der voksne deltar eller deltakelse fra barn i konkurranser i Norge, fra andre land enn Norden og Nordkallotten. Men dette skal forstå som følger:

- Barn kan ikke delta i konkurranser sammen med voksne, der det er startlister, rangering og premiering
- Barn fra land utenfor Norden og Nordkallotten, kan delta i konkurranser i Norge til og med de året de fyller 13 år.

<p><i>** Nordkalotten omfatter Sverige, Finland og Norge. Punktet omfatter også samarbeid innenfor Barentsregionen (som også inkluderer Russland).</i></p> <p><i>*** Pkt. 2 e) må ses i sammenheng med punkt 2d) - gjelder de samme idrettsarrangement.</i></p> <p><i>**** Og tilsvarende nasjonale og internasjonale mesterskap/cuper.</i></p> <p><i>***** Vedtaket gjelder kun særiddrettslag, men det anbefales at også fleriddrettslag gjør dette. Styret i laget kan oppnevne dette medlemmet</i></p>	
<p>Mer informasjon</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestemmelser om barneidrett - Idrettens barnrettigheter - Politiattest i forhold til seksuelle overgrep overfor barn <p>www.idrett.no</p>	<p>Idrettsforsikring for barn</p> <p>Alle barn som er medlem av idrettslag tilsluttet NIF er forsikret i forsikringsselskapet if.</p> <p>Vil du vite mer? Ring 02400 eller besøk www.if.no</p>

Noen flere tips og utsagn du kan bruke

Hva er en aktivitet der ingen føler seg ekskludert?

- En føler seg ikke vurdert og observert
- Alle stilles likt
- Utfordringene kan du skape sjøl
- Ingen ideell teknisk løsning
- Ikke strenge regler eller konkurransesystem
- Nedtone kravet til å være sprek
- Annerledesheten er usynligjort

Hvordan tror du det føles når:

- Ingen ser på deg
- Ingen lytter til deg
- Ingen tar kontakt med deg
- Ingen berører deg
- Ingen bryr seg
- Ingen setter pris på deg

Barn :

- skal behandles rettferdig
- er ulike
- skal oppleve verdighet
- er utviklingsmessig uforutsigbare
- er sårbare
- ønsker å ha modeller
- ønsker å bli selvstendige/voksne

Inkludering av annerledeshet:

- Alle har et ansvar for fellesskapet, hverandre
- Bruk tid på å bli kjent med hverandre
- Snakk om situasjoner som oppstår med alle
- Kontinuitet, stabilitet og trygghet
- Vær trener – ikke behandler
- Innsats og fremgang, mer enn prestasjon

